

EBENEZER

Ebenezer Ankrah (19) is geboren en getogen in Accra, de hoofdstad van Ghana. In 2010 kwam zijn moeder naar België en twee jaar later volgde Ebenezer. Sindsdien woont en studeert hij in Gent. Ebenezer houdt van eten, theater, schrijven, muziek en sport. Daarnaast werkt hij als jongerenbegeleider voor het project Younited9000 en werkt hij mee aan andere projecten van Victoria Deluxe. Hij probeert bezig te zijn met dingen die er voor hem toe doen: dromen en de toekomst.

BEN AZIZ

Ouedraogo Ben Aziz (27) is geboren in Ouagadougou, de hoofdstad van Burkina Faso. Hij heeft een moslimvader en een christelijke moeder. Hij emigreerde naar Europa via Frankrijk en werkte daar als danser. Vervolgens kwam hij aan in Italië waar hij zich voor bijna zes jaar vestigde en een dagelijkse strijd voerde om te overleven. Ten slotte is hij verhuisd naar België, hopend op een beter loon en een betere toekomst. In zijn vrije tijd houdt Ben Aziz ervan om naar muziek te luisteren en te mediteren.

Beste Ebenezer en Ben Aziz ,

Ousama, 20 jaar, een vriend van m'n oudste zoon, wordt niet voor het eerst de ingang tot een discotheek geweigerd omdat er zo gezegd een privéfeest doorgaat. Oumaimae, 19 jaar, krijgt bijna dagelijks complimenten over hoe goed haar Nederlands is, ook al is ze hier in Gent geboren. Tourad, 39 jaar, probeerde meermaals een appartement te huren maar dat lukte nooit door zijn naam. Telkens als een Vlaamse vriendin mee op huizenjacht trok, lukte het met haar Vlaamse naam wel. Jij, Ebenezer, 18 jaar, vertelt me over hoe de politie meerdere keren per week naar je identiteitskaart vraagt en hoe winkeldetectives jou in shoppingcentra extra in de gaten houden. Jij, Ben Aziz, 26 jaar, bent van Napels naar Gent verhuisd. Als Afrikaan diende je je in Napels voor het donker naar huis te reppen want je riskeerde iedere avond brutaal geweld. Stel dat ik, als witte man, al deze dingen mee-gemaakt zou hebben, hoe ver zou ik geraakt zijn? Zou ik nog bestaan?

Een moslim die van rockmuziek houdt, dat kan toch niet? Een jonge vrouw met Marokkaanse roots die openlijk over seks praat, dat kan toch niet? Een Filipijnse vrouw die als fotografe wil werken, dat kan toch niet? We sluiten mensen op in vakjes en creëren sociale opdelingen. Ongetwijfeld hebben mensen overal in de wereld de neiging om een voorkeur te geven aan de eigen groep en vertonen ze de neiging om onbekenden in het begin te wantrouwen. Maar de manier waarop we over anderen denken en spreken is iets wat vooral is aangeleerd, het is een sociale constructie. Als witte man kreeg ik als kind verhalen en beelden ingelepeld waar ik me later van moest bevrijden.

Binnen ons onderwijs, de media en het politieke landschap blijven er boodschappen opduiken die beweren dat we beter zijn dan de 'anderen'. Het is confronterend om dit neer te pennen. Witte mensen zouden slimmer zijn, wij kunnen ons beter organiseren, wij respecteren ook beter de gelijkheid tussen mannen en vrouwen, wij werken harder, wij zouden ook trouwer zijn in onze relaties, onze economieën doen het veel beter, wij zijn minder corrupt en hebben betere en de-

mocratischere instellingen. Dit alles mag openbaar gezegd worden, onder de vlag van de vrijheid van meningsuiting. Maar de grote menselijke schade die deze vrijheid van meningsuiting veroorzaakt, daar zwijgt men meestal over.

Niemand wordt racistisch of bang voor de andere geboren. Het is een sociale constructie, een aangeleerde angst, een ingelepeld racisme. Racisme geeft een bepaalde groep mensen een beeld van superioriteit om zich aan vast te klampen. Het geeft hen de kans om onderdeel te zijn van 'de goeie gemeenschap' en die goeie gemeenschap staat dan tegenover de mensen met een andere huidskleur, de ongewenste, de minderwaardige gemeenschap. We staan als samenleving niet genoeg stil bij de ingrijpende en grote schade die het racisme in onze samenlevingen veroorzaakt. We lijken te weinig te beseffen dat niet enkel de CO₂-uitstoot, maar ook het wereldwijd vertakte racisme de menselijke beschaving ernstige schade toebrengt.

Het lijkt alsof veel mensen er niet in slagen om het racisme te zien en te begrijpen, laat staan er iets tegen te doen. De samenhang die arbeiders met de steun van hun vakbonden zowel vroeger als nu organiseren, is een heel begrensde samenhang. Onze samenleving heeft veel 'randmensen' gecreëerd. Niet iedereen hoort er in even sterke mate bij. Sterker nog, steeds meer mensen duwen we naar de rand op basis van het eigen-volk-eerst-principe. Sociaal-economische ongelijkheid in de wereld is gebaseerd op de aanname dat een groot deel van de wereldbevolking 'minder mens' is dan een ander deel. Op basis van hun afkomst of huidskleur. Nog steeds beschouwen vakbonden en zogenaamd linkse politieke partijen de strijd tegen racisme en seksisme als iets secundairs, als iets bijkomstigs. De strijd voor de koopkracht van de witte mensen, van de witte arbeiders- en middenklasse staat bij veel progressieven en politieke partijen in het centrum van hun denken. Deze manier van denken is er mee voor verantwoordelijk dat vandaag zowel in de VS als in Europa veel mensen zich op sleeptouw laten nemen door politici die doen geloven dat de migranten een stuk van de taart komen roven. Terwijl al eeuwenlang het omgekeer-

de geldt: een heel kleine groep rijke mensen berooft en bestaat de migranten en de mensen met een andere huidskleur.

Darwin leerde ons dat het ontstaan van de mens een langdurig proces is, een evolutie. Hij tackelde met zijn evolutietheorie de rassen-theorieën die aan het begin van de negentiende eeuw populair waren. Andere wetenschappers bouwden verder op Darwins theorie en legden bloot dat er maar één menselijk ras is. Wij mensen verschillen nauwelijks van elkaar en als we verschillen, zijn de verschillen tussen individuen binnen één groep vele malen groter dan verschillen tussen bevolkingsgroepen. Het begrip ‘ras’ heeft geen biologische grond of basis en dus viel het ‘racisme’ wetenschappelijk gesproken eigenlijk ‘zonder onderwerp’.

Toch zien we vandaag de oude rassentheorieën opnieuw sterk opduiken in het maatschappelijke en politieke debat. Plots gaat het weer over zwarte mensen die een lager IQ zouden hebben dan witte mensen. Het is een terugkerend fenomeen: racisten gaan heel selectief om met wetenschappelijke inzichten om zo te bewijzen dat bepaalde groepen superieur zijn. Vandaag probeert men rassentheorieën in stand te houden op basis van fysieke kenmerken van volkeren of van culturele verschillen en voegt men er ook nog religie aan toe. En toch: neen, de aarde is niet plat en neen, er zijn geen verschillen in IQ tussen volkeren.

Geen enkele samenleving mag zich laten leiden door racistische theorieën in de discussie over gelijkwaardigheid van mensen. We hebben het gelijkheidsbeginsel verankerd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het eerste artikel luidt: ‘Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren.’ Ik hoop dat we in de eenentwintigste eeuw dit fundamentele recht eindelijk zullen kunnen afdwingen, niet alleen hier in Europa maar wereldwijd. Dit zal echter wellicht maar slagen als we het kapitalisme vervangen door een rechtvaardiger economisch systeem. Want zowel het racisme als het kolonialisme als de slavernij zijn wereldwijd geïnstalleerd door bezitters en machtshebbers die de bevolking verdeelden op basis van

nationalistische en racistische vooroordelen. Het hielp hen om ‘medestanders’ te vinden en om ‘probleemloos’ goedkope tot gratis arbeidskrachten te hebben.

Het is tegen die verdeel- en heersstrategie dat we ons moeten verzetten. We staan met z’n allen voor de enorme uitdaging om racisme en xenofobie structureel te bestrijden. We hebben geen nood aan praatjes en beloftes, wel aan krachtdadige regeringen die op basis van duidelijke wetten en richtlijnen optreden. Een internationale beweging hebben we nodig, zoals bij het klimaatthema. Een beweging die zich wereldwijd vertakt en van het bestrijden van racisme en xenofobie een topprioriteit maakt.

We zullen de antiracistische strijd vanuit de basis moeten voeren. Het zullen niet onze regeringsleiders of economische leiders zijn die het racisme willen uitroeien. Is voor jullie de antiracistische strijd ook een strijd voor meer ‘medemenselijkheid’ en ‘gelijkwaardigheid’ en ‘gelijkberechtiging’ van alle mensen? Is het voor jou ook een strijd tegen uitbuiting en onderdrukking van de vele mensen in het Zuiden, maar ook bij ons? Wat is er nodig om deze belangrijke strijd op kruissnelheid te krijgen? Ik ben bijzonder benieuwd naar jullie perspectieven op deze noodzakelijke strijd, Ebenezer en Ben Aziz .

Warme groet,

Dominique

Yo Dominique,

Ik wil je proficiat wensen met je mooie brief boordevol ideeën. De brief heeft me een beetje wakker geschud en me eraan herinnerd dat er elke dag nog erge dingen gebeuren, ook al sta ik daar niet altijd bij stil. Zelfs mensenhandel gebeurt nog steeds. Met kleur heeft dat

volgens mij niet eens zoveel te maken. In mijn moederland Ghana hielp de koning blanke mensen om zijn burgers tot slaaf te maken in ruil voor sigaretten. Ook Arabieren waren handelaars in mensen. Dus het draait niet per se om kleur. De schuld van blanke mensen komt pas later. Geld heeft er veel, zo niet alles mee te maken. Er wordt door iedereen winst gemaakt, behalve door de slaaf. Die lijdt alleen verlies.

Ik struikel soms een beetje over het woord ‘racisme’. Ik word er dagelijks mee geconfronteerd, maar ik praat er niet graag over. En ik kijk er ook niet naar als een aparte strijd. Ik moet vaak spreken over racisme, maar elke vorm van onrecht is voor mij een probleem. Elke jongere en elke mens voert zijn eigen strijd. Een persoon in armoede heeft het moeilijk om eten te kopen. Maar een rijke jongen op mijn school heeft misschien geen probleem met honger hebben, wel misschien met gelukkig zijn.

Veel mensen in België spreken over dé moslims. Alsof de moslimgemeenschap één geheel is. Ik ken veel mensen die gediscrimineerd werden na 9/11. Op school keek iedereen naar hen: die islamieten. Zwarte mensen worden ook nog steeds gediscrimineerd. Chinezen hebben problemen met de opmerkingen die ze nu krijgen over het coronavirus. Of mensen die een handicap hebben bijvoorbeeld. Ik denk dat iedere vorm van discriminatie weg moet. Ik ben nog jong. Ik ben mijn leven nog in elkaar aan het steken. Ik heb me nog niet beziggehouden met hoe ik zo’n brede strijd tegen discriminatie moet aanpakken.

Het klopt dat er nog veel racisme is. Ook al word ik er vaak mee geconfronteerd, je beseft dat niet altijd op het moment zelf. Soms zie je of voel je het gebeuren en wil je reageren. Ik vermijd zoveel mogelijk de confrontatie zodat het niet erger wordt. Maar het maakt me wel boos. Ik huil snel, maar niemand heeft me ooit zien huilen. Als er iets racistisch gebeurt rondom mij dan breek ik. Als ik lach, word ik sneller kalm. Vanbinnen brandt er wel een vuur dat er wil uitkomen. Ik probeer dan ijs op dat vuur te leggen. Ik wou dat ik mezelf kon zien als een blanke man. Soms voel ik me als zwarte man gevangen in een

gevecht tussen zwart en wit. Ik voel soms een haat voor witte mensen. Achteraf denk ik dan na: het zijn niet alle blanke mensen. Er zijn ook zwarte mensen die slechte dingen doen. De Trumpstemmers bijvoorbeeld zijn niet allemaal wit. Ik ken ook blanke mensen die superchill zijn en met mij babbelen. Er is blanke politie die vriendelijk is tegen mij op straat. En er is blanke politie die me brutaal behandelt.

Een tijdje geleden was ik aan het Sint-Pietersstation. Ik merkte dat de politie constant buitenlandse jongeren controleerde, maar ook witte jongeren die zich stoer hadden aangekleed. Jongeren die een gewone jeansbroek droegen, werden er niet van tussen gehaald. Ik vind dat echt niet kunnen. Als je iets of iemand wil controleren, doe het dan bij iedereen. Dat maakt mij superboos: wanneer een deel van een groep gecontroleerd wordt en een ander deel niet. Ook bij blanke mensen wordt er onderscheid gemaakt. Ik vind niet dat iemand beter is dan iemand anders. Ik wil dat iedereen gelijke rechten heeft.

Onlangs werden mijn vriend en ik als enigen gecontroleerd op de bus. Dat frustrert me, maar je kan niet altijd met boosheid of woede in je binnenste zitten. Ik probeer mijn frustratie te verstoppen en grappen tegen de controleurs te maken over waarom ze dat doen. Soms moet je je woede een beetje weglachen, anders ga je misschien iets doen dat niet mag. Ik denk dat het veel beter is om met elkaar te praten.

Waarom zouden andere mensen niet met mij kunnen praten, we zijn toch allemaal mens? Geld en de buurt waar je woont, dat is het enige verschil tussen mensen. Het is belangrijk dat iedereen naar elkaar lacht, in plaats van vieze gezichten op te zetten. Meer met elkaar praten, dat gaat sowieso lukken. Als ik naar de jeugd kijk, weet ik dat het kan lukken. Ze gaan in aantal dalen, de racisten. Ik voel het gewoon.

Ik zal mensen die racistische opmerkingen maken nooit als schuldigen zien. Vroeger was ik diepgelovig en gaf ik Satan de schuld. Nu denk ik gewoon: zij weten niet beter. Ze snappen niet hoe we kunnen samenleven. Ze weten niet hoe leuk dat kan zijn. In een stad zoals Gent bewegen de mensen, ze komen elkaar tegen, er is een bepaalde mentaliteit. Maar in een klein dorp, pakweg Roeselare in West-Vlaan-

deren, daar moeten ze dat allemaal nog ontdekken. Zij komen elke dag dezelfde mensen tegen.

In politiek ben ik eigenlijk niet meer zo geïnteresseerd. Politiek zet de rijken altijd bovenaan de ladder. Het is Sint-Martens-Latem dat in het parlement zetelt, niet de Brugse Poort. Er zijn politici die de burgers aanvoelen, die zijn beter, maar ik ben nog steeds geen fan. Stemmen is wel belangrijk volgens mij, om te tonen dat je een soort stem hebt. Een kleine stem weliswaar, maar je kan ze wel gebruiken.

Politiek is meer dan stemmen alleen. Kijk naar de jongeren voor het klimaat. Als je een goede stap zet, gaan veel mensen je volgen. Maar als je een slechte stap zet, gaat niemand je volgen. Greta Thunberg bijvoorbeeld heeft mooie stappen gezet. Nu eisen miljoenen studenten in de wereld een sterker en beter klimaatbeleid. De antiracismebetogingen brengen ook veel jongeren op de been.

Als er geen gelijke rechten zijn, hangt er een prijskaartje aan mensen. Hoeveel is een persoon waard? Gelijke rechten voor iedereen, dat is het allerbelangrijkste. Want iedereen is evenveel waard. Dan kunnen we het geld afschaffen.

YOLO

Ebenezer

Beste Dominique,

Ik heb al heel dikwijls verhalen gehoord en gelezen over hoe zwarte mensen barbaren zouden zijn, gewelddadig zijn, dieven zijn. Wij zouden een ras en volk zonder geschiedenis en cultuur zijn. We zouden enkel naar Europa komen om te profiteren van de sociale uit-